

SİYASİ ANALİZ

Litvanya'daki NATO Zirvesi ve Sonuçları

H.30 Zilhicce 1444 / M.18 Temmuz 2023

Hizb-ut Tahrir

Siyasi Analiz

Litvanya'daki NATO Zirvesi ve Sonuçları

Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü (NATO) ülkeleri, 12 Temmuz 2023 tarihinde Rusya sınırında bulunan Baltık cumhuriyetlerinden Litvanya'da bir zirve gerçekleştirdi. Bu zirveden ne çıktı? Ukrayna'nın NATO'ya katılım talebi neden reddedildi? Ukrayna'daki savaşın durumu ne?

Yukarıdaki soruların cevabını netleştirmek için aşağıdaki hususlara bir göz atacağız:

1- NATO, yaklaşık 90 maddelik bir sonuç bildirgesi yayınladı. NATO'nun 90 maddelik sonuç bildirgesi, Ukrayna-Rusya savaşı ile özelde Amerika'nın, genel olarak da Batı'nın dünya üzerindeki hakimiyeti ve nüfuzunu ilgilendiren tüm uluslararası konuların kapsamlı bir beyanıdır. Sonuç bildirgesinde Rusya-Ukrayna savaşı, Çin, Hint ve Pasifik Okyanusu bölgesi ve ülkeleri, Avrupa Birliği, Orta Doğu, İran, Irak, Ürdün ve Afrika ilişkileri ile ilgili maddeler de yer almaktadır. Bildirgede Batının küstahlığı, küresel hakimiyeti, dünya liderliği, Batı tehdidi ve hegemonyasını dayatma çabası açıkça görülüyor. Amerikan liderliğindeki Batı hegemonyasını, daha doğrusu NATO adına Amerikan hegemonyasını sağlamak için geleceğe yönelik planlar yapılıyor. Amerika, NATO için büyük bir başarıya imza atmanın, daha doğrusu Avrupa Birliği ülkeleri de dahil olmak üzere NATO ülkelerine hegemonyasını dayatmanın sevincinden havalara uçuyor. Erdoğan Türkiye'sinin Finlandiya ve İsveç'in NATO üyeliğine onay vermesiyle ABD, NATO ülkelerini genişleterek NATO'yu güçlendirmek için çalışıyor. Bu iki ülkenin NATO'ya katılımı, Avrupa'nın Fransa önderliğinde Amerikan hegemonyasından kurtulma ve bağımsız bir Avrupa gücü inşa etme girişimlerine ağır bir darbedir. Bağımsız Avrupa gücü, zayıf ve Amerika'ya boyun eğen Avrupa Birliği'nin gücüne güç katacaktır. Bilindiği gibi Kasım 2019'da Fransa Cumhurbaşkanı Macron, NATO'nun beyin ölümü gerçekleştiğini ve Avrupa'nın kendi askeri gücünü kurması gerektiğini söylemişti. Bu, Amerika'yı kızdırmış ve ısrarla NATO'nun güçlendirilmesini istemişti. Ardından Ukrayna savaşı patlak vermiş ve savaş, Avrupa'nın Amerika'nın şemsiyesi, egemenliği ve küstahlığından kurtulmasını engellemek için Amerika'ya altın bir fırsat sunmuştu.

2- Ukrayna'nın NATO üyeliği konusuna gelince, Amerika şimdilik Ukrayna'nın NATO'ya katılmasını kabul etmedi. ABD Başkanı Biden zirvenin sonunda yaptığı açıklamada, "Ukrayna'nın Rusya'yla savaş devam ederken NATO üyesi olmayacağını belirtti. (12.07.2023 BBC) ABD Dışişleri Bakanlığı Bölge Sözcüsü Elizabeth Stickney "Ukrayna'nın NATO üyeliği şu anda mümkün değil, savaş sırasında masada değil. Washington'un NATO zirvesindeki önceliği, Ukrayna'ya desteğin devam etmesini sağlamaktır." dedi. (11.07.2023 Skynews, El Cezire) NATO liderlerinin kabul ettiği sonuç bildirgesinde, "Ukrayna'nın geleceği NATO'dadır... Bugün Ukrayna'nın Avrupa-Atlantik entegrasyonuna giden yolunun Üyelik Eylem Planı ihtiyacının ötesine geçtiğini kabul ediyoruz" ifadesi yer aldı. Bildiride "Müttefikler mutabık kaldığında ve koşullar yerine getirildiğinde Ukrayna'nın NATO'ya katılması için bir davetiye yayımlayacağımız" denildi. (11.07.2023 El Cezire) NATO liderleri, katılım için Kiev'e davette bulunmadılar veya bir takvim belirlemediler. Ancak NATO'ya üye olmak için ülkelerin yerine getirmesi gereken sözde Üyelik Eylem Planı'na Ukrayna özelinde gereksinim bulunmadığı ifade edilerek Ukrayna'nın NATO'ya katılımının önündeki bir engeli fiilen ortadan kaldırmış oldular. Diğer bir deyişle savaş biter bitmez Ukrayna NATO'ya katılacaktır. Belki de koşullar değişecek, NATO ülkeleri Ukrayna'nın NATO'ya katılmasını zoraki kabul edeceklerdir. Daha doğrusu NATO'da söz sahibi olan Amerika'nın tutumu değişecek ve Ukrayna'nın NATO'ya katıldığını duyuracaktır. Dolayısıyla Rusya'nın, Ukrayna'ya savaş ilan etmek için yaptığı tüm hesaplar boşa gitmiştir.

3- Amerika'nın tutumu, Ukrayna Devlet Başkanı Zelensky'yi kızdırdı. Sonuç bildirgesinin içeriğini öğrendiğinde zirveye katılmadan önce Twitter üzerinden paylaştığı mesajında Zelensky, "Ne Ukrayna'nın üyeliği ne de davet için bir takvim belirlenmemiş olması eşi görülmemiş ve absürt

bir durumdur. Belirsizlik zayıflıktır. Görünüşe göre Ukrayna'yı ne NATO'ya davet etmek ne de İttifak'ın bir üyesi yapmak için bir hazırlık bulunuyor. Bu da Rusya ile müzakerelerde Ukrayna'nın NATO üyeliğini pazarlık konusu yapmak için bir fırsat yaratıldığı anlamına geliyor." diye yazdı. Sonuç bildireleri başlangıçta karar verici tarafından hazırlanır ve daha sonra zirvelerde ve konferanslarda tartışılır ya gerekli değişiklikler yapılır ya da olduğu gibi kabul edilir. Zelensky'nin bu fevri çıkışına öfkelenen ABD heyeti üyeleri, onu sükûneti elden bırakmamaya ve söz verilen güvenlik yardımını kabul etmeye çağırdılar. Bunun üzerine Ukrayna Devlet Başkanı Zelensky sessizliğe büründü ve yaptığı açıklamalarını değiştirdi. Zelensky, "NATO'nun Ukrayna'nın güvenliğini sağlayacağını, Ukrayna'nın da NATO'yu daha güçlü kılacağını" söyledi. (12.07.2023 BBC) Bilindiği üzere NATO, 2008 yılında gelecekte Ukrayna'nın üyeliği için çalışma taahhüdünde bulunacağını açıklamıştı. NATO Genel Sekreteri Jens Stoltenberg, "NATO müttefiklerinin Ukrayna'nın üyeliği için bir takvim belirlememesi Ukrayna Devlet Başkanı Zelensky'de rahatsızlık yarattığını" söyledi. Ancak "NATO'nun Ukrayna'ya desteğinin süreceğini vurguladı." Ve "ittifak üyelerinin Rusya'ya karşı koymak ve Kiev'i askeri olarak desteklemek için genişletilmiş bir savunma paketi üzerinde anlaştıklarını" duyurdu. (11.07.2023 El Cezire) Amerika, şimdilik Ukrayna'nın NATO'ya katılmasını reddetmiştir, çünkü doğrudan bir savaşa girmek ve savaşmak için askerlerini Ukrayna'ya göndermek istemiyor. Zira 4 Nisan 1949 tarihinde Washington'da kurulan NATO Antlaşması'nın 5. Maddesi, NATO'nun bir üyesine yapılan saldırının hepsine yönelmiş bir saldırı olduğunu öngörmektedir. Amerika, Rusya'yı hezimete uğratmak, ardından Ukrayna'yı NATO'ya katmak, Amerikan kuvvetlerini Ukrayna'da konuşlandırmak ve Rusya'nın başkenti Moskova'ya çok uzak olmayan bir mesafede askeri üs kurmak için Rusları ve Ukraynalıları öldürmek amacıyla ekipman ve silah göndermek istiyor.

4- Birçok medya kuruluşunda yayınlanan, bazı medya organlarının ayrıntılarına ve maddelerine yer verdiği bildiriye, "Müttefikler Rusya'nın yarattığı tehdit ve zorlukların üstesinden gelmek için yakın iş birliği içinde çalışmaya devam edeceği ve Rusya Federasyonu'nun, müttefiklerin güvenliğine ve Avrupa-Atlantik bölgesindeki barış ve istikrara yönelik en önemli ve doğrudan tehdit olduğu" vurgulandı. Bildirinin 34. Maddesinde, "Kökten değişen güvenlik ortamına yanıt olarak, her yönden gelebilecek tüm tehditlere karşı NATO'nun kolektif savunmasını güçlendiriyoruz. 2014 yılından (Rusya'nın, Kırım'ı ilhak edip doğu Ukrayna'daki varlığını güçlendirdiğinden) bu yana özellikle de 2022 Madrid Zirvesinde, duruşumuzu güçlendirecek kararlar aldık ve hızlandırılmış askeri adaptasyon için net bir yörünge belirledik. Bugün, ileri savunmanın güçlendirilmesi ve İttifak'ın tehdit altındaki herhangi bir müttefiki hızla takviye etme kabiliyeti de dâhil olmak üzere, NATO'nun caydırıcılığını ve savunma pozisyonunu tüm alanlarda daha da güçlendirecek önemli tedbirler üzerinde mutabık kaldık. Bu tedbirleri tam olarak uygulayacak ve potansiyel düşmanların saldırganlık fırsatlarını ellerinden alacağız." denildi. Haziran 2022'de Madrid'de düzenlenen NATO zirvesinde, NATO'nun yeni stratejik konsept belgesi yayınlanmıştı. Belgede Rusya, müttefiklerin güvenliğine en büyük ve doğrudan tehdit olarak değerlendirilmiştir. Çin ise, ittifakın çıkarlarına ve değerlerine bir meydan okuma olarak değerlendirilmiştir. Bildiriye "Rusya, Ukrayna'ya karşı yürüttüğü, Avrupa-Atlantik ve küresel güvenliğe ciddi şekilde zarar veren ve tamamen sorumlu tutulması gereken yasadışı, gerekçesiz saldırı savaşının tüm sorumluluğunu taşımaktadır." ifadeleri yer aldı. Ayrıca bildiriye "Rusya'nın çeşitli alanlarda yığınağını, Baltık Denizi, Karadeniz ve Akdeniz bölgelerinde varlığını artırdığı, Kuzey Kutbu'nda önemli askeri yeteneklere sahip olduğu, NATO sınırı yakınında provokatif eylemlerde bulunduğu, haber vermeden kapsamlı manevralar yaptığı, NATO'nun güney komşularında, özellikle Orta Doğu, Kuzey Afrika ve Sahel'de gerilimi ve istikrarsızlığı körüklediği" belirtildi. Ancak bildiriye, "NATO, çatışma arayışında değildir" ve "Rusya için bir tehdit oluşturmamaktadır. Düşmanca politikaları ve eylemleri ışığında Rusya'yı ortağımız olarak görmemiz mümkün değildir." denildi. (11.07.2023 El Cezire) Böylece ittifak, Rusya'nın kafasını karıştırmayı, Batı'nın ona merhamet ettiği ve onunla uzlaşabileceği algısını vermeyi amaçlamıştır. Dolayısıyla Rusya, bir anlayışa varmak, savaşa bulaştıktan ve hedeflerini gerçekleştiremedikten ve gerçekleştirmesi iyice zorlaştıktan sonra prestijini kurtarmak için Ukrayna çıkmazından kurtulma umudu ile bu anlayıştan ümidi kesmek ve sonuçları garanti olmayan daha uzun bir süre bu bataklıkta bocalamak arasında gidip gelmektedir. Bu esrarengiz durumla ve savaşın uzamasıyla

birlikte Amerika'nın başını çektiği Batı, hedeflerine ulaşabilmek için savaşı uzatmanın yollarını aramaktadır. Görünüşe göre Japonya ile birlikte artık tüm Batı ülkeleri, Amerika'nın Rusya'ya mağlup etme ve Rusya'daki koşulları özellikle de siyasi liderliğini değiştirme görüşünü benimsemişlerdir. Zirvenin oturum aralarında G7 liderleri, "Ne kadar sürerse sürsün, Rusya'nın saldırganlığına karşı kendini savunan Ukrayna'nın yanında olacağız." şeklinde bir bildiri yayınladılar. (12.07.2023 BBC)

5- Nükleer yeteneklerine övgüde bulunan G7 liderleri, 44. maddede de belirtildiği gibi nükleer yeteneklerini geliştirmek için çalışacaklarını açıkladılar: "İttifak'ın stratejik nükleer güçleri, özellikle de ABD'nin nükleer gücü, İttifak'ın güvenliğinin en büyük garantisidir. NATO nükleer caydırıcılık misyonunun güvenilirliğini, etkinliğini, emniyetini ve güvenliğini sağlamak için gerekli tüm adımları atacaktır. Bu, NATO'nun nükleer kapasitesini modernleştirmeye devam etmeyi ve İttifak'ın nükleer kuvvetlerinin esnekliğini ve uyarlanabilirliğini artırmak için planlamayı güncelleştirmeyi ve her zaman güçlü bir siyasi kontrol uygulamayı içerir." Ukrayna'daki savaşta nükleer silah kullanması durumunda Rusya'ya üstü kapalı tehditler savurdular. "NATO'ya karşı herhangi bir nükleer silah kullanımı çatışmanın doğasını temelden değiştirecektir." dediler. NATO ülkeleri son zirvede 28. maddede "Bunun GSYİH'nin en az %2'si oranında yıllık savunma harcaması ile birlikte karşılanması gerektiğini kabul ediyoruz. Teknolojik üstünlüğümüzü korumamız ve yenilikçi teknolojilerin entegrasyonu da dâhil olmak üzere kuvvetlerimizi ve kabiliyetlerimizi modernize etmeye ve yenilemeye devam etmemiz gerekmektedir." ifadelerine yer verdiler. Bu, yeni bir silahlanma yarışının olacağı anlamına geliyor. Bildiride de belirtildiği gibi NATO ülkeleri, "NATO'yu yeni bir kolektif savunma dönemi için modernize ediyoruz. Herhangi bir saldırganlığa karşı galip gelme ve müttefik topraklarının her karışını savunma taahhüdümüz ve kararlılığımız konusunda birleşmiş durumdayız." dediler. Amerika'nın başını çektiği Batı, nükleer yeteneklerini geliştirmeye çalışmakta, nükleer yeteneklerini kullanmakla ve askeri yeteneklerini her alanda geliştirmekle tehdit etmektedirler. Oysa ittifak, nükleer yetenekler edinmeye veya geliştirmeye ya da kendi askeri yeteneklerini geliştirmeye çalışan her ülkeye savaş açmaktadır. Bildirinin 56, 57 ve 84. maddelerinde de belirtildiği gibi İran ve Kuzey Kore'nin nükleer faaliyetlerini ve Kuzey Kore'nin füze yeteneklerini geliştirmeye yönelik deneylerini kınamaktadırlar.

6- Çin'e gelince, 6, 23, 24, 25 ve 55. maddelerde Çin'e atıfta bulunuldu. NATO liderleri "Çin Halk Cumhuriyeti'nin (ÇHC) belirtilen hedefleri ve zorlayıcı politikaları çıkarlarımıza, güvenliğimize ve değerlerimize meydan okumaktadır. ÇHC, küresel ayak izini arttırmak ve gücünü yansıtmak için çok çeşitli siyasi, ekonomik ve askeri araçlar kullanırken, stratejisi, niyetleri ve askeri yığınağı konusunda şeffaf değildir. Çin'in kötü niyetli hibrit ve siber operasyonları ile çatışmacı söylemi ve dezenformasyonu müttefikleri hedef almakta ve İttifak güvenliğine zarar vermektedir. Çin, kilit teknolojik ve endüstriyel sektörleri, kritik altyapıyı ve stratejik malzeme ve tedarik zincirlerini kontrol etmeye çalışmaktadır. Stratejik bağımlılıklar yaratmak ve nüfuzunu artırmak için ekonomik kaldıracını kullanmaktadır. Uzay, siber ve denizcilik alanları da dâhil olmak üzere kurallara dayalı uluslararası düzeni yıkmaya çalışmaktadır." dediler. Ve Çin'i "Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin daimî üyesi olarak yapıcı bir rol oynamaya, Rusya'nın Ukrayna'ya yönelik saldırganlık savaşını kınamaya, Rusya'nın savaş çabalarını herhangi bir şekilde desteklemekten kaçınmaya, Rusya'nın Ukrayna'ya yönelik savaşında Ukrayna ve NATO'yu sorumlu tutan yanlış söylemini güçlendirmekten vazgeçmeye ve BM Şartı'nın amaç ve ilkelerine bağlı kalmaya" çağırdılar. Batının çıkarlarına ve küresel hegemonyasına yani Batı'nın Amerika liderliğindeki dünya hakimiyetine risk teşkil eden emellerini kınamakla birlikte Çin'in Batı ve NATO için bir tehdit oluşturduğunu açıklamadılar, sadece askeri stratejisinin ve niyetlerinin şeffaf olmadığını söylediler. 3 Temmuz 2023 tarihinde yayınladığımız "Blinken'in Çin ziyareti" başlıklı soru cevapta bu konuya değinerek şöyle demiştik: "3- Ancak bu ziyaretin gerçekleştirilemeyen önemli hedeflerden biri de Amerika'nın casusluk benzeri amaçlarla Çin ve Amerikan ordusu arasında bir iletişim kanalı açmak istemesidir! Sanki Çin, bunu fark etmiş gibi. Bu yüzden böyle bir kanalın açılmasını şiddetle reddetmiştir." 85. Maddede de belirtildiği gibi NATO liderleri bölgesel şirketlere odaklandılar. "Hint-Pasifik bölgesi NATO için önemlidir çünkü bu bölgedeki gelişmeler Avrupa-Atlantik güvenliğini doğrudan etkileyebilir. Asya-Pasifik

bölgesindeki ortaklarımızın -Avustralya, Japonya, Yeni Zelanda ve Kore Cumhuriyeti- Ukrayna'yı destekleme taahhütleri de dahil olmak üzere Avrupa-Atlantik güvenliğine yaptıkları katkıları memnuniyetle karşılıyor.” dediler. Amerika, Çin'e baskı yapmaya çalışmakta ve bu baskıları artırmak için NATO'yu kullanmaktadır.

7- Bildirinin 82. ve 83. maddelerinde Batı'nın, Orta Doğu ve Afrika üzerindeki hakimiyetine değinildi. “Orta Doğu ve Afrika stratejik çıkar bölgeleridir. Akdeniz Diyalogu ve İstanbul İşbirliği Girişimi'ndeki uzun süreli ortaklarımıza yönelik siyasi angajmanlarımızı ve kamu diplomasisi erişimimizi derinleştireceğiz. Ayrıca Afrika Birliği ve Körfez İşbirliği Konseyi de dahil olmak üzere ilgili bölgesel örgütlere erişimimizi arttıracacağız. Irak, Ürdün, Moritanya ve Tunus için Savunma Kapasitesi Geliştirme paketlerini uyguluyoruz. Ürdünlü yetkililerle Amman'da bir NATO İrtibat Bürosu kurulması olasılığını da araştıracağız. NATO ve Müttefikleri Irak'a ve ülkenin istikrara kavuşturulmasına yönelik desteğimizi sürdürmeye kararlıdır. Irak Hükümeti ve Irak Güvenlik Güçlerinin IŞİD/Daeş'le mücadelede süregelen çaba ve ilerlemelerini takdirle karşılıyor. Irak hükümetinden gelen talep üzerine NATO Irak Misyonu'nu Irak İçişleri Bakanlığı'na Federal Polis konusunda danışmanlık sağlayacak şekilde genişletmeyi düşünüyoruz.” denildi. Yani NATO bu bölgeyi tamamen Batı'nın etki alanı olarak görmektedir. Amerika, bu bölgedeki nüfuzunu güçlendirmeye çalışmakta, başta Amerika, İngiltere ve Fransa olmak üzere NATO ülkeleri arasında nüfuz rekabetine sahne olan bu iki bölgede NATO'yu kendi çıkarı için çalıştığına inandırmaya uğraşmaktadır.

8- “Hizb-ut Tahrir'in Siyasi Mefhumları” adlı kitabımızda da belirttiğimiz gibi blok/kamplara ayrışma fikri dünyadaki en tehlikeli fikirlerden biridir, geçmişte dünya savaşlarının yanı sıra Afganistan, Irak ve Libya'ya karşı saldırganlığa neden olmuştur. NATO'ya rakip olan ve Batı için tehdit oluşturan Varşova Paktı sona erdi, dolayısıyla NATO'nun da dağılması gerekiyordu, ancak Amerika, başta Avrupa Birliği olmak üzere Batı ülkeleri üzerindeki hegemonyasını sürdürmek ve diğer ülkelere karşı kullanmak için NATO'nun devam etmesini istemiştir. Bu nedenle bu ittifak, tarihte bu büyüklükte ve güçte böylesi bir bloklaşma görmeyen insanlığın kaderine karşı en tehlikeli kamplaşmadır. En büyük ve en tehlikeli sömürge ülkesi olan Amerika liderliğindeki bu blok, kitle imha silahlarına, endüstriyel ve teknolojik yeteneklere sahip ülkeleri bünyesinde barındırmaktadır. Japonya'da nükleer silah kullanan Amerika, dünyada yıkıcı savaşlar çıkma riskini artırmak, nüfuzunu her yere yaymak ve hegemonyasını tüm dünya ülkelerine dayatmak için bu bloku genişletmekte ve güçlendirmekte ısrar etmektedir. Bu ittifakı güçlendirmek ve genişletmek için çalışmak, insanlığa karşı bir suçtur ve yıkıcı saldırganlık savaşlarına neden olur, zira ittifak ülkeleri, arkalarında destek alabilecekleri birçok ülkenin varlığı nedeniyle başkalarına saldırma cesaretinde bulunabilirler. Yıkıcı savaşlarda insan ve maddi kayıplar kat be kat artar. Bu sorunun, bloklar ve NATO'nun varlığı fikriyle mücadele etmekten başka çözümü yoktur. NATO'nun varlığının bir gerekçesi olamaz, çünkü NATO saldırganlıktır. Küresel bir kamuoyu oluşturularak bloklar ve NATO fikriyle mücadele edilebilir. Dolayısıyla dünya, kendisini bu durumdan kurtaracak bir devlete muhtaçtır. İnsanlık için hayır, âlemler için rahmet olan bu misyonu, İslam Hilafet Devleti'nden başka yürütecek merci yoktur.

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ “Seni ancak âlemlere rahmet olarak gönderdik.” [Enbiya 107]

H.30 Zilhicce 1444

M.18 Temmuz 2023